

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ

ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх, м. Київ, Україна, 04053
Тел/факс: (+38 044) 4862878, 4862841, 4862812, 4863070, 4862883
E-mail: info@auc.org.ua www.auc.org.ua

№ 5-623/21

від «17» вересня 2021 року

**Міністерство соціальної
політики України**

Про погодження проекту акта

Асоціація міст України розглянула проект Закону України «Про соціальну роботу» (далі – Законопроект), надісланий на погодження Мінсоцполітики листом від 16.08.2021 № 14420/0/2-21/57, та **погоджує його із зауваженнями.**

Законопроектом пропонується визначити організаційні та правові засади ведення соціальної роботи в територіальній громаді.

1. Законопроект частково дублює норми Закону України «Про соціальні послуги». Пропонуємо Законопроект переглянути і виключити норми, які дублюються у інших законодавчих актах, зокрема в частині повноважень уповноважених органів системи ведення соціальної роботи.

2. Законопроектом пропонується ввести у законодавство поняття «соціальне супроводження прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу». АМУ вважає за недоцільне розширювати термінологію системи соціального забезпечення. На нашу думку, враховуючи практику здійснення соціальної роботи органів місцевого самоврядування з сім'ями, дітьми та молоддю, здійснення соціального супроводу сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, яке виконується відповідно до Державного стандарту, повинне повністю задовольняти потреби відповідних сімей і дітей. Пропонуємо не визначати відповідне соціальне супроводження як окремий напрямок ведення соціальної роботи.

3. Абзацом другим статті 6 Законопроекту визначається, що завданнями суб'єктів, що проводять соціальну роботу, є допомога в аналізі випадку, визначенні факторів, що призвели / можуть призвести до складних життєвих обставин. Враховуючи суть соціальної роботи, на думку АМУ, відповідним завданням повинно бути не «допомога в аналізі випадку», а сам «аналіз випадку». Тому, пропонуємо цей абзац викласти у такій редакції: «аналіз випадку, визначення факторів, що призвели/можуть призвести до складних життєвих обставин, шляхи їх розв'язання, складання плану виходу із таких обставин».

4. Абзацом третім частини третьої статті 8 Законопроекту визначається, що Нацсоцслужба здійснює контроль за дотриманням вимог законодавства під час проведення соціальної роботи. По-перше, Законопроект не визначає, що відноситься до проведення соціальної роботи. По-друге, із загального розуміння Законопроекту можна зробити висновок, що забезпечення надання соціальних послуг якимось співвідноситься із проведенням соціальної роботи. В той же час, забезпечення надання соціальних послуг є власним повноваженням органів місцевого самоврядування базового рівня і відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» не може контролюватись органами виконавчої влади. Просимо уточнити норму абзацу третього частини третьої статті 8 Законопроекту в частині суб'єкта та предмета контролю.

5. Абзацом четвертим частини третьої статті 8 Законопроекту визначається, що Нацсоцслужба координує діяльність суб'єктів системи ведення соціальної роботи на регіональному та місцевому рівнях. Звертаємо увагу, що місцевий рівень включає в себе також регіональний. Пропонуємо уточнити зазначену норму.

6. Абзацом третім частини четвертої статті 8 Законопроекту визначено, що до повноважень облдержадміністрацій відноситься забезпечення підвищення професійної компетентності посадових осіб виконавчих органів місцевого самоврядування. Пропонуємо використовувати термінологію чинного законодавства та виключити слово «виконавчих» з цього абзацу.

7. Абзацом сьомим частини п'ятої статті 8 Законопроекту визначено, що до повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить затвердження, забезпечення фінансування та виконання місцевих програм у частині проведення соціальної роботи. Відповідно до статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» затвердження відповідних цільових програм належить до компетенції відповідних рад. Пропонуємо виключити слово «затвердження» з цього абзацу.

8. Абзацом першим частини першої статті 10 Законопроекту визначено, що організацію соціальної роботи в територіальній громаді забезпечує соціальний менеджер. Зазначене, на думку АМУ, передбачає обов'язкове введення у кожній територіальній громаді посади соціального менеджера, що потребує суттєвих додаткових видатків з місцевих бюджетів. Зазначені видатки відповідно до статті 142 Конституції України повинні покриватись державою, в той же час Законопроект не передбачає надання додаткових ресурсів або джерел доходів місцевим бюджетам. Пропонуємо уточнити норму цього абзацу.

9. Абзацом другим частини четвертої статті 10 Законопроекту визначено, що соціальні менеджери, фахівці із соціальної роботи, яких уперше призначено на посаду, впродовж шести місяців після призначення проходять навчання з основних питань ведення соціальної роботи. В той же час, Законопроектом не визначено, хто проводить ці навчання. Враховуючи логіку Законопроекту вважаємо не доцільне покладати організацію навчань на виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, оскільки більшість з них не мають необхідних кадрових та фінансових ресурсів. Пропонуємо

покласти зазначене повноваження на обласні центри соціальних служб та доповнити відповідною нормою статтю 11 Законопроекту. Окрім того, Законопроект не визначає, що включає в себе проходження такого навчання, який нормативний документ регламентує порядок проведення навчання і який документ підтверджує проходження навчання. Пропонуємо Законопроект доповнити відповідними нормами.

10. Статті 12-14 Законопроекту визначають окремий напрямок соціальної роботи як «робота із територіальною громадою». Зміст цієї роботи, який визначається статтею 14 Законопроекту, на думку АМУ, не до кінця зрозумілий та не відноситься повністю до системи соціальної роботи:

- «розроблення та реалізація соціальних програм, якими визначається системність дій, спрямованих на розв'язання соціальних проблем територіальної громади в цілому та окремих її мешканців» (абзац десятий статті 14): законодавство не визначає таке поняття як «соціальна програма»;
- «проведення заходів, спрямованих на покращення соціального добробуту як окремих осіб, груп, так і територіальної громади в цілому» (абзац одинадцятий статті 14): покращення соціального добробуту не відноситься до соціальної роботи відповідно до її визначення;
- «визначення потреб територіальної громади у проведенні соціальної роботи, наданні соціальних послуг та можливостей забезпечення цих потреб» (абзац дванадцятий статті 14): законодавство та Законопроект не визначає поняття «визначення потреб територіальної громади у проведенні соціальної роботи»;
- «надання особам, які перебувають в складних життєвих обставинах, допомоги у визначенні особистих цілей та пошуку шляхів для їх реалізації» (абзац тринадцятий статті 14): зазначене відноситься до індивідуальної соціальної роботи, а не роботи із територіальною громадою;
- «організація взаємодії між членами територіальної громади та між територіальними громадами» (абзац чотирнадцятий статті 14): не до кінця зрозумілий зміст цієї роботи; організація взаємодії між територіальними громадами по своїй суті не може відноситись до «роботи із територіальною громадою»;
- «ефективний розподіл ресурсів, наявних у територіальній громаді» (абзац п'ятнадцятий статті 14): норма по своїй суті не відноситься до соціальної роботи.

АМУ не вбачає за доцільне визначати окремо напрям соціальної роботи із територіальною громадою, враховуючи незрозумілість її змісту, який визначається у Законопроекті.

11. Стаття 21 Законопроекту визначає напрямки роботи із наставництва. В той же час, зазначена стаття Законопроекту суперечить статті 17-1 Закону України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування». Таке дублювання та невідповідність норм, на думку АМУ, є недоцільними. Пропонуємо виключити із Законопроекту норми щодо наставництва.

12 Статтею 23 Законопроекту визначається, що особи, винні у незабезпеченні проведення соціальної роботи в територіальній громаді, несуть відповідальність відповідно до закону. По-перше, в розумінні Законопроекту поняття «соціальна робота» є надзвичайно широким і не зрозуміло, що буде матись на увазі під незабезпеченням її проведення. По-друге, коло суб'єктів, які винні у незабезпеченні проведення соціальної роботи, є надзвичайно широким та включає, в тому числі, Мінсоцполітики (не прийнято необхідного для проведення соціальної роботи підзаконного акту), Державну фіскальну службу України (не надання інформації про доходи громадян за останні 6 місяців), Парламент (затягування із прийняттям Державного бюджету України на відповідний рік). По-третє, закони не визначають на сьогодні відповідальність за незабезпечення проведення соціальної роботи. Пропонуємо виключити із статті 23 Законопроекту слова «незабезпеченні проведення соціальної роботи в територіальній громаді».

13. Статтею 24 Законопроекту визначається, що спори з питань соціальної роботи, що виникають при її проведенні, розглядаються відповідно до законодавства. Зазначена норма не відповідає загальному підходу у законодавстві, оскільки зазвичай спірні питання вирішуються у судовому порядку чи регулюються законами. Пропонуємо у статті 24 Законопроекту слово «законодавства» замінити на «законів».

Виконавчий директор Асоціації

О. В. Слобожан